Aile Uyum Ölçe?i-Hasta Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile Uyum Ölçe?i-Hasta Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16443

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) tan?s? alm?? hastalar?n aile üyelerinin uyum davran??lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilen Aile Uyum Ölçe?i-Hasta Formu (AUÖ-HF), Türkçeye uyarlanm?? bir ölçektir. Bu ölçek, OKB semptomlar?n?n sürdürülmesinde aile bireylerinin rolünü ve hastan?n semptomlar?na kar?? gösterdikleri adaptasyon düzeyini de?erlendirmeyi hedefler. Ölçe?in Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?, OKB hastalar? üzerindeki klinik uygulamalara zemin haz?rlamak üzere yap?lm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in dört faktörlü yap?s?n?n Türk kültürü ve klinik örnekleminde de geçerli oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Aile Uyum Ölçe?i, Obsesif Kompulsif Bozukluk, OKB, Aile Uyum, Geçerlilik, Güvenilirlik, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Uyarlama.

Yazarlar

Emine Özge Çöldür

Amaç

Aile Uyum Ölçe?i-Hasta Formu'nun temel amac?, Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) hastalar?n?n, aile üyelerinin kendi semptomlar?na ne ölçüde uyum sa?lad???n? ve bu semptomlar? kolayla?t?rd???n? hastan?n bak?? aç?s?yla de?erlendirmektir. Bu uyum davran??lar?, hem hastan?n ya?ad??? s?k?nt?y? hafifletme çabas? olarak görülebilir hem de uzun vadede OKB belirtilerinin kronikle?mesine katk?da bulunabilir.

Ölçek, klinik çal??malarda ve tedavi planlamalar?nda aile müdahalesinin gereklili?ini belirlemek, aile içi i?levselli?i anlamak ve aile üyelerine yönelik psikoe?itim ve destek stratejileri geli?tirmek için kritik bir araç olarak hizmet vermektedir.

Yap?

AUÖ-HF, OKB hastalar?n?n aile üyeleri taraf?ndan sergilenen uyum davran??lar?n? ölçen 19 maddelik çok boyutlu bir yap?d?r. Ölçek, dört temel alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, aile üyelerinin hastan?n obsesyon ve kompulsiyonlar?na kar?? gösterdi?i farkl? tepki biçimlerini temsil etmektedir.

Bu dört alt boyut, OKB semptomlar?n?n do?as? gere?i ortaya ç?kan karma??k aile dinamiklerini kapsamaktad?r. Yap?lan faktör analizi çal??malar?, bu dört faktörün hastan?n alg?lad??? uyum düzeyini istatistiksel olarak anlaml? bir ?ekilde aç?klad???n? göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in geçerlili?i, uyarlama çal??mas?nda Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak s?nanm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak varsay?lan dört faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde iyi bir uyum gösterdi?ini ortaya koymu?tur.

Model uyum indeksleri incelendi?inde, Ki Kare (x^2) Uyum testi sonucunun ($x^2 = 241.12$, $p < .000$) istatistiksel olarak anlaml? oldu?u belirlenmi?tir. Ancak model uyumunun daha kapsaml? de?erlendirilmesi amac?yla bak?lan x^2/serbestlik derecesi (sd) oran? (241.12 / 146 = 1.65) 3'ten küçük olup, modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyuma sahip oldu?unu desteklemektedir. Kök Ortalama Kare Hata Yakla??m? (RMSEA) de?eri 0.079 ve Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (KU?/CFI) de?eri 0.92 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?erler, psikometrik standartlara göre modelin kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermektedir.

Güvenirlik

AUÖ-HF'nin güvenirlik analizinde, ölçe?in iç tutarl?l??? Cronbach Alfa katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. 19 madde üzerinden yap?lan toplam güvenirlik testi sonucunda, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? (Alpha) 0.89 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu i?aret etmektedir.

Alt ölçekler için hesaplanan iç tutarl?l?k katsay?lar? s?ras?yla 0.74, 0.69, 0.73 ve 0.74 olarak bulunmu?tur. Bu katsay?lar, alt boyutlar?n da kabul edilebilir ve yeterli düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, her bir maddenin madde-toplam korelasyon katsay?lar? 0.22 ile 0.66 aras?nda de?i?mekte olup, tüm bu korelasyonlar?n istatistiksel olarak anlaml? düzeyde olmas?, maddelerin ölçe?in bütününe katk? sa?lad???n? kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerlili?ini test etmek amac?yla uygulanan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), AUÖ-HF'nin dört faktörlü yap?s?n? desteklemi?tir. DFA sonucunda elde edilen uyum indeksleri (x^2/sd=1.65, RMSEA=0.079, CFI=0.92) modelin veri setine iyi uyum sa?lad???n? göstermi?tir.

Modele ili?kin standartla?t?r?lm?? regresyon a??rl?klar? (Beta katsay?lar?) istatistiksel olarak anlaml? bulunmu? ve 0.39 ile 0.89 aral???nda de?i?mi?tir. Ancak, 15. madde istisnai bir durum sergilemi?tir; bu maddenin Beta katsay?s? (0.21) kabul edilebilir s?n?r?n (0.30) alt?nda kalm??t?r. Ayn? zamanda, bu maddenin kal?nt? de?eri (0.954) de kabul edilebilir s?n?rlar?n d???nda yer almaktad?r. Bu durum, 15. maddenin yap?sal uyuma di?er maddelere göre daha az katk? sa?lad???n? göstermekle birlikte, genel model uyumunun yüksek olmas? nedeniyle ölçek yap?s? korunmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) tan?s? alm?? hastalar.

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Yeti?kin popülasyon varsay?lmaktad?r).

Popülasyon Detaylar?: OKB tan?s? alm?? klinik örneklem.

Test Metodolojisi: 19 maddeden ve 4 alt boyuttan olu?an, 5'li Likert Ölçe?i kullan?larak de?erlendirilir.

Anahtar Kelimeler

Aile Dinamikleri, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Regresyon A??rl?klar?, Likert Ölçe?i, OKB Tedavisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmam??t?r.

Kurulu? E-posta Adresleri: ozgee_009@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Celal Bayar Üniversitesi, T?p Fakültesi, Manisa (Tez çal??mas? s?ras?nda)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2018 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olas? ücretler konusunda sorumlu yazar Emine Özge Çöldür ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Çöldür, E.Ö. (2018). *Obsesif Kompulsif Bozuklukta Aile Uyum Ölçe?i-Hasta Formunun Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?* (Yay?mlanm?? Uzmanl?k Tezi). Celal Bayar Üniversitesi, T?p Fakültesi, Manisa.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: obsesif-kompulsif-bozuklukta-aile-uyum-olcegi-hasta-

ARABPSYCHOLOGY.COM

formu-toad.pdf

Aile Uyum Ölçe?i-Hasta Formu Maddeleri

Ölçek 19 madde ve 4 alt boyuttan olu?maktad?r. Derecelendirme 5'li Likert tipinde (1= hiç - 5= her gün) yap?lmaktad?r.

OKB Semptomlar?na Do?rudan Kat?l?m Ve Kolayla?t?rma (5 m): Yak?n?m obsesif-kompulsif bozukluk ile ilgili endi?elerimin gerekçesi olmad??? konusunda beni rahatlatt?.
OKB Tetikleyicilerinden Kaç?nma (6 M): Yak?n?m kompulsif davran??lar?m? yaparken bekledi.
Hastan?n Sorumluluklar?n?n Üstlenilmesi (5 m): Yak?n?m obsesif kompulsif belirtilerim nedeniyle karar veremedi?imde basit kararlar vermemde yard?m etti.
Ki?isel Sorumluluklar?n De?i?tirilmesi (3 m): Yak?n?m obsesif-kompulsif belirtilerim nedeniyle bo? zaman aktivitelerini azaltt?.

ARABPSYCHOLOGY.COM